

Bon vespre,

Molt honorable presidenta del Parlament, honorable consellera de Governació en funcions, il·lustríssim primer tinent d'alcalde de l'ajuntament de Barcelona, diputats, diputades, entitats impulsores de l'acte "Justícia pels Crims del Franquisme", víctimes i familiars, Junta directiva d'Òmnium, socis i amics.

Josep Fontana, parlant del llibre de Paul Preston sobre l'Holocaust espanyol, deia: " no es pot restar indiferent davant de tanta crueltat, de tant sofriment i de tant heroisme" i afegia: "L'objectiu essencial d'aquesta tasca de recuperació de la memòria històrica de la República i de la Guerra Civil és justament el d'ajudar a evitar que mai més no es pugui tornar a manipular-nos".

A tots aquells a qui la història —per la guerra, l'odi, les dictadures— ha col·locat al marge d'una societat, pobles sense drets, ciutadans sense paraules, innocents represaliats, han hagut de lluitar contra tota mena de manipulacions per conquerir la memòria històrica. Perquè un poble sense memòria és un poble sense accés a la veritat. On no hi ha memòria no hi ha justícia, i no hi pot haver veritat. I és que reconeixement i justícia van de la mà.

Per això som avui aquí, per a exercir el dret del reconeixement d'un poble de la història de la seva opressió. Per acompanyar les famílies de les víctimes amb tot el nostre suport i solidaritat. Per reclamar la veritat per damunt de tot. I per demanar que es faci justícia. Antoni Batista acostuma a recordar que el darrer missatge polític de Josep Benet va ser que calia impulsar una campanya per declarar Franco Culpable de Crims de Guerra. 40 anys després de la seva mort, el dictador i els seus crims segueixen sense ser condemnats.

Fins ara el 20N només sortien els feixistes en acte de nostàlgia. Avui hem pres el carrer els demòcrates en acte de reivindicació i homenatge.

No és un any qualsevol. Fa poques setmanes vam recordar els 75 anys de l'afusellament del president Companys, i milers d'espelmes de record es van encendre en finestres i balcons de tot el país. I avui fa 40 anys de la mort del dictador. Per desgràcia la llarga nit del franquisme no es va acabar aquell dia, sinó que va perdurar durant anys i la seva ombra arriba fins als nostres dies.

Gràcies als que sou aquí, i a les entitats memorialistes que no heu defallit mai en la vostra lluita. I un emotiu record pels que ja no hi són. Tantes persones que ens han deixat sense poder veure com es feia justícia. 40 anys i encara ningú no ha demanat perdó, encara no s'ha condemnat el franquisme, ni s'han anul·lat els judicis que van servir per assassinar el nostre president, els nostres joves, els nostres alcaldes, els nostres veïns, els nostres intel·lectuals, els nostres fills. Considerem una vergonya que Espanya no hagi estat capaç de passar comptes amb el seu passat totalitari.

I davant la impossibilitat de jutjar Franco a l'Estat espanyol per declarar-lo culpable de Crims Contra la Humanitat, diverses entitats de la societat civil volem exigir justícia pels crims del franquisme i denunciar-ne la seva impunitat, amb tres missatges molt clars:

El primer: un missatge d'escalf i d'agraïment als lluitadors. El país, la cultura, la llengua segueixen existint perquè no us vau rendir mai. Som deutors de la vostra valentia i del vostre coratge. Record emocionat que volem fer arribar també a tots els familiars dels que van perdre la vida durant el franquisme per defensar la democràcia, no només a Catalunya sinó a tots els pobles de l'Estat espanyol. Ens refermem en el discurs dels organismes internacionals sobre crims contra la humanitat, apel·lant a la reparació històrica i al reconeixement a les víctimes, com queda recollit en l'informe de les Nacions Unides 2014¹ i l'Informe d'Amnistia Internacional 2005²).

El segon missatge, adreçat a l'Estat: exigim justícia. Acumulem una transició vergonyosa, amb una llei d'amnistia tramposa i, més recentment, una llei de memòria històrica que ha arribat tard i malament i no ha servit ni per condemnar el franquisme ni per reparar el dolor de les víctimes. Governos de diferents colors polítics s'ha succeït a Espanya i cap, CAP, ha posat fi a aquesta vergonya. Denunciem la impunitat de què han gaudit els seus responsables i la vigència, encara, d'elements del franquisme (ideologia, legislació, aparells de l'estat...). I volem recordar que la legislació internacional no empara la llei d'amnistia de l'Estat espanyol com una llei vàlida de punt i final.

I el tercer missatge, adreçat als partits i institucions catalanes. Els demanem que en les bases de la política del futur Estat català en matèria de memòria històrica, es condemnin els crims contra la humanitat i reconeixement a les víctimes. No podrem construir un país amb uns fonaments democràtics sòlids sense la veritat i la justícia.

40 anys després, seguim lluitant per tenir un país radicalment democràtic i on ens comprometem a no oblidar mai el dolor i les víctimes de la dictadura. Seguirem lluitant per construir un país nou sense estaques, perquè les haurem tombades totes i ho haurem fet junts.

Gràcies!

Quim Torra

President d'Òmnium

Barcelona, 20 de novembre de 2015